

Kościół w sferze publicznej:
Nataneek, Nergal, Boniecki

Wybrane studia przypadków

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3804

Adam Warzecha

Kościół w sferze publicznej:
Natanek, Nergal, Boniecki

Wybrane studia przypadków

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2019

Redaktor serii: Językoznawstwo Polonistyczne
Miroslawa Siuciak

Recenzent
Michael Fleischer

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Krytyczne <i>public relations</i>	15
1.1. <i>Public relations</i> : – aktualny stan badań	17
1.2. Krytyczna analiza dyskursu	21
1.3. Analiza dyskursu w ujęciu Normana Fairclougha	28
1.3.1. Praktyka społeczna	29
1.3.2. Struktura semiozy	32
1.3.3. Porządek dyskursu	35
1.3.4. Dyskursy węzłowe	37
1.3.5. Operacjonalizacja semiozy.	39
1.3.6. Analiza interdyskursywna	41
1.4. <i>Public relations</i> jako struktura semiotyczna	43
1.4.1. Taktyki <i>public relations</i> jako gatunki semiotyczne	48
1.4.2. Dyskursy jako konstytucje PR w organizacji	54
1.4.3. Styl organizacji jako nośnik znaczenia	57
Rozdział 2	
Komunikacja instytucjonalna Kościoła w Polsce	61
2.1. Polak katolik?	62
2.1.1. Deklarowana wiara i religijność Polaków	62
2.1.2. Prywatyzacja, subiektywizm i synkretyzm religijny	65
2.1.3. Indywidualizacja, deinstytucjonalizacja i sekularyzacja moralności	65
2.1.4. Religijność a postawy obywatelskie	69
2.1.5. Postindustrialna religijność Polaków	69
2.2. Kościół w Polsce	72

2.3. Postrzeganie Kościoła	75
2.4. Zasoby komunikacyjne Kościoła w Polsce	79
2.4.1. Kościelny dyskurs o komunikacji	80
2.4.1.1. Środki społecznego przekazu jako narzędzia ewangelizacji	81
2.4.1.2. Ewangelizacja jako tworzenie nowej kultury „w kontekście”	86
2.4.1.3. Ewangelizacja jako tworzenie relacji	89
2.4.1.4. Kryteria katolickości mediów	90
2.4.2. Katolickie media i służby prasowe	93
2.4.2.1. Prasa	94
2.4.2.2. Radio	94
2.4.2.3. Telewizja	95
2.4.2.4. Rzecznicy w diecezjach	97
Rozdział 3	
Studia przypadków	105
3.1. Sprawa księdza Piotra Natanka	106
3.1.1. Tło	106
3.1.2. Studium przypadku	109
3.1.3. Analiza interdyskursywna	120
3.1.4. Wnioski	123
3.2. Sprawa Adama „Nergala” Darskiego	126
3.2.1. Tło	127
3.2.2. Podarcie Biblii	128
3.2.3. Metodologia	130
3.2.4. Studium przypadku	130
3.2.5. Shockvertising	132
3.2.6. Amplifikacja	133
3.2.7. Skandalizacja	134
3.2.7.1. Protesty religijne	135
3.2.7.2. Protesty polityczne	137
3.2.7.3. Strategie perswazyjne w protestach religijnych i politycznych	138
3.2.8. Tworzenie rozgłosu i komunikacja wirusowa	143
3.2.9. Wnioski	145
3.3. Sprawa księdza Adama Bonieckiego	145
3.3.1. Kontekst	145

3.3.2. Studium przypadku	147
3.3.3. Wnioski	152
3.3.3.1. Komunikacja jednokierunkowa asymetryczna	152
3.3.3.2. Mechanizmy skandalizacyjne	154
3.3.3.3. Metonimie w uzasadnieniach decyzji	156
3.3.3.4. Semioza polityczna hegemonizuje semiozę religijną	157
 Zakończenie	 159
 Bibliografia	 175
 Indeks osobowy	 201
 Summary	 209

The Church in the public sphere Natanek. Nergal. Boniecki Selected sphere studies

Summary

Relations between the Roman Catholic Church and the public sphere in Poland have played an important role in socio-political life since the dawn of our statehood. Recently, however, the Church's situation has become more complex. Its social position, until recently almost unchallenged, gradually decreases. The book is an attempt to answer questions about the causes of this situation. Readers can learn from it about the Church's functioning in the Polish public sphere, especially in terms of communications (how is the public relations' social practice recontextualized in it) and discursive strategies utilized. The study employs Critical Public Relations (CPR), the original and interdisciplinary research method presented here for the first time, combining conceptual devices of public relations (PR) and Critical Discourse Analysis (CDA). It is used to analyze manifestations of communication semiosis of the PR-type established in the Roman Catholic Church in Poland. Through the said analysis, the answer is given to the question of how this semiosis materialized in the multiple "hard" Church social structures (institutions, posts, functions, strategies, procedures, etc.) and how it is operationalized in "soft", impermanent, though specific and dynamic, communication events in which the Church took part. To this purpose, case studies of Rev. Piotr Natanek, Adam "Nergal" Darski and Rev. Adam Boniecki are carried out. They are considered representative due to the nature of the public debate accompanying them, as well as the quantity of available research material. The events in question are reenacted based on the corpus of texts and audiovisual records from 2007–2017, thoroughly analyzed using a process-oriented case-study method. Interdiscursive analysis facilitated precise identification of various discursive strategies (including semantic shifts, vague relationships, exclusion from discourse, scandal and viral communication), and above all, the struggle of these strategies for hegemony within and outside the Church organization. This indicates the applicability of the proposed analytical approach to future studies of various border areas in the humanities, especially when such interdisciplinarity poses a number of methodological concerns.

Key words: Roman Catholic Church, Public Relations, PR, Critical Discourse Analysis, CDA, discourse, Natanek, Darski, Nergal, Boniecki

Redakcja: Katarzyna Wyrwas
Projekt okładki: Magdalena Pache
Korekta: Lidia Szumigala
Łamanie: Barbara Wilk, Marek Zagniński

Copyright © 2019 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0206-6336
ISBN 978-83-226-3597-1
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-226-3598-8
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 13,25. Ark. wyd. 12,5.
Papier Munken Print White 90 g, vol. 1,5
Cena 29,90 zł (w tym VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7—9, 71-063 Szczecin